

Posiedzenie Rady NCN 8-9 stycznia 2025 r.

Miejsce posiedzenia:

Narodowe Centrum Nauki
Kraków, ul. Twardowskiego 16

W dniach 8-9 stycznia 2025 r. odbyło się posiedzenie Rady Narodowego Centrum Nauki (NCN). W pierwszym dniu spotkania Rada pracowała w ramach Komisji Odwoławczej, Komisji ds. regulaminów i procedur oraz Komisji ds. oceny efektów działalności NCN. Tego samego dnia odbyła się również pierwsza część posiedzenia plenarnego, natomiast w drugim dniu miały miejsca posiedzenia Komisji głównych Rady NCN: Nauk Humanistycznych, Społecznych i o Sztuce (HS), Nauk Ścisłych i Technicznych (ST) oraz Nauk o Życiu (NZ), a także pozostałe części posiedzenia plenarnego.

Z uwagi na to, że styczniowe posiedzenie było pierwszym posiedzeniem Rady NCN w nowym składzie, które odbyło się w siedzibie NCN w Krakowie, członkowie Rady mieli okazję zapoznać się z podstawowymi zadaniami i wyzwaniem agencji oraz kluczowymi sprawami związanymi z finansowaniem NCN w roku 2025 i w kolejnych latach. Przedstawiono rolę i zakres działania Rady, Dyrektora i Koordynatorów Dyscyplin NCN. Przewodniczący Rady prof. Tomasz Dietl przekazał sugestie nowych zadań i inicjatyw do zrealizowania przez Radę i NCN w 2025 roku. Przedstawił wyzwania stojące przed polskim środowiskiem naukowym i wskazał na trzy główne zadania, w realizację których powinno włączyć się NCN: poszerzenie wiedzy, promocja polskiej nauki oraz edukowanie społeczeństwa i walka z pseudonauką. Priorytetem NCN pozostaje doskonałość naukowa oraz wsparcie działań mających na celu zwiększenie wpływu polskiej nauki na arenie międzynarodowej. Zwrócił uwagę na potrzebę upraszczania regulacji grantowych NCN, które powinny mieć na celu stwarzanie przyjaznego środowiska dla badaczy, ułatwiając im realizację ambitnych projektów.

Nowi członkowie Rady zapoznali się również z obowiązującymi zasadami ustalania wysokości środków finansowych przeznaczonych na realizację projektów badawczych w ramach poszczególnych dyscyplin lub grup dyscyplin w konkursach NCN. Zwrócono uwagę, że podstawowym zadaniem NCN jest finansowanie badań podstawowych we wszystkich obszarach nauki. Realizując to zadanie Rada, przy określaniu warunków konkursów i sposobie oceny wniosków, kieruje się zasadą tworzenia równych szans wszystkim wnioskodawcom w dostępie do środków finansowych, niezależnie od dziedziny nauki czy podmiotu, w którym realizowane są badania. Jedynym niekwestionowanym kryterium oceny składanych do NCN wniosków grantowych jest stopień ich doskonałości naukowej, ustalany na podstawie opinii niezależnych ekspertów. Rada oddała naukowcom zdefiniowanie obszarów priorytetowych poprzez liczbę zgłaszanych do NCN wniosków w konkursach, co ma odzwierciedlenie w zasadach ustalania wysokości środków finansowych w konkursach NCN na projekty badawcze przyjętych przez Radę [uchwałą nr 36/2022](#) z dnia 17 marca 2022 r. Zasady te zostały zastosowane w podziale środków finansowych przeznaczonych na realizację projektów w ramach poszczególnych grup dyscyplin w konkursach MAESTRO 16 oraz SONATA BIS 14, ogłoszonych przez NCN 17 czerwca 2024 r. Decyzją Rady NCN podjętą [uchwałą nr 1/2025](#) oraz [uchwałą nr 2/2025](#) (23 głosy „za”) nakład finansowy konkursu MAESTRO 16 został zwiększony o 5 mln zł do łącznej wysokości 25 mln zł, natomiast nakład finansowy konkursu SONATA BIS 14 został zwiększony o 50 mln zł do łącznej

wysokości 200 mln zł. Oznacza to, że w konkursie MAESTRO 16 na finansowanie projektów w HS zostanie przeznaczonych ok. 4 mln zł, ok. 7,6 mln zł w NZ oraz niespełna 13,4 mln zł w ST, natomiast w konkursie SONATA BIS 14 na finansowanie projektów w HS zostanie przeznaczonych ok. 29,4 mln zł, w NZ ok. 75,6 mln zł i blisko 95 mln zł w ST. Rada NCN [uchwałą nr 3/2025](#) (23 głosy „za”) zdecydowała przeznaczyć 20 mln zł na realizację działań naukowych w konkursie MINIATURA 9.

Następnie Rada NCN [uchwałą nr 4/2025](#) (18 głosów „za”) wybrała Zespoły Ekspertów do oceny wniosków w konkursach OPUS 28 i SONATA 20, ogłoszonych przez NCN 16 września 2024 r., a także [uchwałą nr 5/2025](#) (23 głosy „za”) uzupełniła Zespoły Ekspertów na rok 2025 do spraw rozliczania środków finansowych przyznanych na badania w ramach grantów NCN o ekspertów z obszaru nauk o życiu.

W dalszej części obrad, członkowie Rady omówili założenia nowego międzynarodowego konkursu, który zostanie przeprowadzony we współpracy z National Science Foundation (NSF) oraz organizacjami finansującymi badania naukowe z Austrii, Czech, Słowenii i Węgier, zrzeszonymi w ramach inicjatywy CEUS. Konkurs skierowany będzie do polskich zespołów badawczych, które planują realizację projektów wspólnie z partnerami amerykańskimi w obszarze nauk matematycznych. Możliwe będzie również finansowanie w tym konkursie projektów trójstronnych, które obejmą współpracę z zespołami badawczymi z Austrii, Czech, Słowenii lub Węgier, aplikującymi o środki do odpowiednich agencji partnerskich: FWF (Austria), GAČR (Czechy), ARIS (Słowenia) lub MTA (Węgry). Wszystkie aplikacje będą oceniane w ramach procedury agencji wiodącej przez NSF, według jej kryteriów merytorycznych, natomiast zasada finansowania zakłada, że każda agencja narodowa wspierać będzie wyłącznie krajowe zespoły badawcze, w związku z tym polskie części projektów będą finansowane i rozliczane zgodnie z zasadami NCN. Zapoznano się również z planami współpracy NCN z Fundacją Polsko-Amerykańska Komisja Fulbrighta w zakresie przeprowadzenia kolejnej edycji programu Fulbright Senior Award. Szczegółowe zasady współpracy w ramach wspólnych konkursów z National Science Foundation i Komisją Fulbrighta zostaną przyjęte przez Radę NCN na kolejnym posiedzeniu.

Na zakończenie, nowi członkowie Rady mogli również uczestniczyć w bloku szkoleniowym poświęconym omówieniu obowiązujących procedur związanych z systemami informatycznymi NCN, oceną wniosków w konkursach NCN, zasadami tworzenia Zespołów Ekspertów oraz zasadami rozliczania środków finansowych przyznanych przez NCN na badania.

Prof. dr hab. Tomasz Dietl
Przewodniczący Rady
Narodowego Centrum Nauki
/– podpisano cyfrowo/